

Vergaderjaar 2019–2020

35 478

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2020 (Incidentele suppletoire begroting inzake maatregelen doorbouwen tijdens de coronacrisis en vergoeding rouwvervoer)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Op 29 april 2020 is de eerste suppletoire begroting 2020 naar de Tweede Kamer verzonden (Kamerstukken II 2019/20, 35450 VII, nr. 1). De behandeling van deze suppletoire begroting in de Staten-Generaal is nog niet afgerond. Om deze reden is de in de begrotingsstaat opgenomen stand nog niet door beide Kamers bekrachtigd.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze eerste incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze eerste incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de Kamerbrief «Maatregelen doorbouwen tijdens de coronacrisis» [kenmerk 2020–0000291771].

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

Algemeen

Het kabinet heeft besloten middelen beschikbaar te stellen om te zorgen dat de bouw ten tijde van de coronacrisis op gang wordt gehouden. Met deze incidentele suppletoire begroting worden de bedragen voor het jaar 2020 budgettair verwerkt in de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

De begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) wordt in 2020 verhoogd met een bedrag van in totaal € 170 mln. Dit is onderverdeeld naar € 20 mln. voor doorbouwlocaties om gemeenten in staat te stellen vertraging in de planfase aan te pakken, € 50 mln. voor renovatie en verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Daarnaast wordt € 100 mln. uit de woningbouwimpulsmiddelen uit 2023 naar voren gehaald, waarbij € 50 mln. wordt ingezet als stimulans voor huisvesting van kwetsbare groepen. Deze middelen staan nog op de aanvullende post en worden overgeheveld naar de begroting van BZK.

Onderstaand treft u voor de begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een toelichting aan voor de verschillende regelingen en bij de financiële instrumenten van het begrotingsartikel.

Doorbouwlocaties

In de woningbouw en gebiedsontwikkeling kan door de uitbraak van corona vertraging ontstaan in de planfase en in de voorbereiding op de bouwfase, omdat knelpunten door contactbeperkingen nu lastig weg te werken zijn. Daarnaast gaat het om vertraging in de besluitvorming en de rechtspraak. Vertraging kan leiden tot minder opdrachten bij marktpartijen, waardoor de woningbouw terug kan lopen. Gemeenten hebben onvoldoende capaciteit en expertise om deze vertraging als gevolg van de contactbeperkingen tegen te gaan. Daarom zet het kabinet € 20 mln. in, zodat op woningbouwlocaties in 20 regio's doorgebouwd kan worden. Daarmee worden flexibele pools van ambtenaren met (technische) kennis over planvorming, vergunningverlening opgezet om de bredere lokale bouwfase te ondersteunen waarmee gemeenten opgelopen vertraging kunnen inlopen. Er is al ervaring opgedaan met deze flexpools in de woondeals. Door deze middelen beschikbaar te stellen kunnen bestaande flexpools nog dit jaar behouden blijven en verder uitgerold worden over 20 regio's.

Naar voren halen van bestaande middelen woningbouwimpuls

Met de woningbouwimpuls wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het versnellen van de woningbouw en de beschikbaarheid van voldoende betaalbare woningen voor starters en mensen met een middeninkomen. In de eerste suppletoire begroting is € 200 mln. in 2020 naar de begroting van BZK overgeheveld van de aanvullende post. Afgelopen tijd zijn circa 50 zogenaamde Impulskamers georganiseerd, waarin met gemeenten is overlegd om te komen tot kwalitatief goede aanvragen. Daarin hebben gemeenten aangegeven meer projecten in eerdere jaren te kunnen realiseren. Door € 50 mln. uit 2023 al in 2020 in te zetten wordt een terugval in de bouwproductie voorkomen en kan bijgedragen worden aan het versneld realiseren van betaalbare woningen.

Tijdelijke stimulans huisvesting kwetsbare groepen

Goede huisvesting van dak- en thuislozen, arbeidsmigranten, en overige spoedzoekers is door de coronacrisis nog urgenter geworden en is noodzakelijk om contactbeperkingen mogelijk te maken om het risico van verspreiding van het virus te beperken. Daarom wordt in 2020 € 50 mln. binnen de woningbouwimpuls naar voren geschoven uit 2023 om de bouw van (flexibele) huisvesting voor deze groepen aan te jagen. Deze middelen staan nog op de aanvullende post en worden overgeheveld naar de begroting van BZK. De precieze vormgeving onder de woningbouwimpuls zal nog verder worden uitgewerkt. De inschatting is dat hiermee 10.000 woningen kunnen worden gerealiseerd. Om deze woningen snel te realiseren en een doelmatige inzet te bevorderen, wordt bij bestaande initiatieven, zoals het aanjaagteam arbeidsmigranten, de brede aanpak van dak- en thuisloosheid, de stimuleringsaanpak flexwonen aangesloten. Om dit jaar nog woningen voor de doelgroep te realiseren wordt ingezet op versnelling van bestaande plannen. Op korte termijn zal overleg plaatsvinden met provincies en gemeenten om gezamenlijk in kaart te brengen waar met deze stimulans concreet en op korte termijn versnelling te bereiken is. De evaluatie van de maatregel loopt mee in de evaluatie van de woningbouwimpuls.

Investeringsimpuls maatschappelijk vastgoed

Het is belangrijk om als overheid zekerheid te bieden aan bedrijven door als opdrachtgever naar voren te treden. Die zekerheid is nodig voor financiers en zorgt dat de orderportefeuille gevuld blijft, zodat bedrijven door de crisis heen kunnen blijven bouwen. Medeoverheden zijn een belangrijke opdrachtgever voor maatschappelijk vastgoed. Met een impuls in 2020 van € 50 mln. vanuit het Rijk kan voor € 150 tot € 250 mln. aan investeringen worden ondersteund in maatschappelijk vastgoed van scholen en sportgebouwen. Het meest effectief is om natuurlijke momenten voor renovatie en groot onderhoud te benutten en daar verduurzaming en energiebesparende maatregelen aan te koppelen. Dat levert efficiencywinst op en voorkomt kapitaalvernietiging. Renovatie en groot onderhoud is arbeidsintensief en levert daarmee een bijdrage aan behoud van werkgelegenheid. Om snel te starten zal nog dit jaar een regeling worden opgezet met als uitgangspunt dat in 2020 de budgetten voor de projecten worden beschikt en dat de projecten vervolgens in 2021 zijn gerealiseerd. Met € 40 mln. voor scholen kan met een rijksbijdrage van 20 tot 30 procent en een gemiddelde bijdrage tussen de € 100.000 en € 200.000 per school tussen de 200 en maximaal 400 scholen worden gerenoveerd en verduurzaamd. Gemiddeld investeert een sportvereniging € 70.000 per stap in de verduurzaming. Daarvan is dan gemiddeld € 21.000 euro subsidie. Dus voor € 10 mln. kunnen 480 verenigingen verduurzamen. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van de sectorale routekaarten. Zodra de regeling is uitgewerkt zal ook de evaluatie van de regeling worden toegelicht.

Rouwvervoer

Daarnaast zijn vanwege schaarste aan capaciteit op de intensive care een aantal corona patiënten overgebracht naar andere ziekenhuizen. In de gevallen dat deze patiënten zijn overleden, leidde dat tot extra vervoerskosten. Wegens de uitzonderlijke omstandigheden die de Corona-crisis met zich mee brengt, heeft de Minister van BZK toegezegd om deze extra vervoerskosten op te vangen. Nabestaanden kunnen zich melden bij de Ombudsman Uitvaartwezen, die zorgt voor doorgeleiding van de aanvragen naar BZK.

1. Leeswijzer

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Openbaar bestuur en democratie	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Nationale veiligheid	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
3. Woningmarkt	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 5 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 20 mln. Ontvangsten: 10 mln.
4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Ruimtelijke ordening en omgevingswet	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.
10. Groningen versterken en perspectief	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.
11. Centraal apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
12. Algemeen	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
13. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.

2. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1. Openbaar bestuur en democratie

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletore begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2020 incl. NvW en 1e ISB	Stand suppletore begroting 2020 ¹	Mutaties 1e ISB	Stand 1e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	68.387	73.049	0	73.049	0	0	0	0
Uitgaven	68.387	72.164	0	72.164	0	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht								
1.1 Bestuur en regio	10.202	11.427	0	11.427	0	0	0	0

	Stand ontwerp- begroting 2020 incl. NvW en 1e ISB	Stand suppletore begroting 2020 ¹	Mutaties 1e ISB	Stand 1e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Subsidies	4.538	4.638	0	4.638	0	0	0	0
Bestuur en regio	1.124	1.224	0	1.224	0	0	0	0
Oorlogsgravenstichting (OGS)	3.414	3.414	0	3.414	0	0	0	0
Opdrachten	3.969	5.094	0	5.094	0	0	0	0
Bestuur en regio	3.969	4.998	0	4.998	0	0	0	0
Communicatie, kennisdeling en onderzoek	0	96	0	96	0	0	0	0
Bijdrage aan zbo/rwt's	1.660	1.660	0	1.660	0	0	0	0
Diverse bijdragen	1.660	1.660	0	1.660	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	35	35	0	35	0	0	0	0
Bijdrage aan internationaal	35	35	0	35	0	0	0	0
1.2 Democratie	58.185	60.737	0	60.737	0	0	0	0
Subsidies	41.152	42.275	0	42.275	0	0	0	0
Verbinding inwoner en overheid	2.507	3.107	0	3.107	0	0	0	0
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	3.021	3.021	0	3.021	0	0	0	0
Weerbaar bestuur	974	974	0	974	0	0	0	0
Politieke partijen	27.211	27.734	0	27.734	0	0	0	0
ProDemos	7.326	7.326	0	7.326	0	0	0	0
Comité 4/5 mei	113	113	0	113	0	0	0	0
Opdrachten	7.568	8.115	- 15	8.100	0	0	0	0
Verbinding inwoner en overheid	4.715	5.594	0	5.594	0	0	0	0
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	1.098	1.084	0	1.084	0	0	0	0
Weerbaar bestuur	1.755	1.437	- 15	1.422	0	0	0	0
Inkomenoverdracht	7.781	7.781	15	7.796	0	0	0	0
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	7.781	7.781	0	7.781	0	0	0	0
Vergoeding rouwvervoer	0	0	15	15	0	0	0	0
Bijdrage aan zbo/rwt's	400	1.478	0	1.478	0	0	0	0
Diverse bijdragen	400	1.478	0	1.478	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	68	68	0	68	0	0	0	0
Bijdragen aan internationaal	68	68	0	68	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	400	400	0	400	0	0	0	0
Dienst Publiek en Communicatie	400	400	0	400	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	816	620	0	620	0	0	0	0
Gemeentefonds (H50)	616	616	0	616	0	0	0	0
Provinciefonds (H51)	200	4	0	4	0	0	0	0

¹ Voor de eerste suppletore begroting 2020 zie Kamerstukken II 2019/20, VII, nr. 1).

Toelichting

Artikel 1.2 Democratie

Inkomensoverdracht

Vergoeding rouwvervoer

Het Corona-virus zorgde voor een forse toename van het aantal patiënten dat op de intensive care behandeld moest worden. Hierdoor was opname op de intensive care in het eigen, lokale ziekenhuis niet meer altijd mogelijk en werd vervoer naar een ander ziekenhuis noodzakelijk. Uit cijfers van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding kan worden afgeleid dat ongeveer 80 personen in een ander ziekenhuis dan in hun woonplaats aan Corona zijn overleden. In deze gevallen is sprake van extra kosten voor het rouwvervoer.

In veel gevallen zullen de extra kosten voor het rouwvervoer niet worden doorberekend aan de nabestaanden, omdat het grootste deel van de overledenen hiervoor verzekerd blijkt te zijn of kan rekenen op coulance van de uitvaartverzekeraar of uitvaartondernemer.

Er is echter een groep nabestaanden die deze extra vervoerskosten niet vergoed kunnen krijgen, op basis van beschikbare gegevens gaat het naar schatting om zo'n dertig mensen. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft in antwoord op kamervragen toegezegd voor deze nabestaanden de extra vervoerskosten alsnog te vergoeden¹. Deze rol van de Minister vloeit voort uit de verantwoordelijkheid voor de Wet op de lijkbezorging en de bijbehorende systeemverantwoordelijkheid voor uitvaarten. Het gaat hier om een uitzonderlijke en wrange situatie waarin de Wet op de lijkbezorging niet voor aangewezen is en dus ook niet voorziet. Er is hier sprake van extra vervoerskosten die niet te voorzien waren en waarbij betrokkenen geen keuze hadden. Deze kosten worden ook niet gedekt uit de door het kabinet getroffen steunmaatregelen. Het is daarom opportuun om in dit specifieke geval tot vergoeding over te gaan.

Om de nabestaanden in deze uitzonderlijke omstandigheden snel tegemoet te kunnen komen is gekozen voor een bestaande, centrale, neutrale en eenvoudig benaderbare voorziening, namelijk de Ombudsman Uitvaartwezen. De kosten worden opgevangen binnen artikel 1.2 van de begroting van BZK. De verantwoording geschiedt op de volgende wijze: nadat de betreffende burgers hun bewijsstukken hebben ingeleverd bij de Ombudsman, controleert de Ombudsman deze aanvraag op basis van de door BZK gestelde voorwaarden. Indien de Ombudsman oordeelt dat hier sprake is van een terechte aanvraag, stuurt de Ombudsman een declaratie met de bewijsstukken en betaalgegevens van nabestaanden naar BZK, zodat BZK tot betaling over kan gaan.

¹ Beantwoording van de vragen van het lid Van Raak (SP) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de hoge kosten van rouwvervoer voor overleden coronapatiënten (ingezonden 30 maart 2020) met kenmerk 2020Z05788.

2.2 Artikel 3. Woningmarkt

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2020 incl. NvW en 1e ISB	Stand suppletoire begroting 2020 ¹	Mutaties 1e ISB	Stand 1e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	4.297.396	4.461.831	120.000	4.581.831	0	0	0	0
Waarvan garantieverplichtingen								
Waarvan overige verplichtingen								
Uitgaven	4.297.396	4.412.349	120.000	4.532.349	0	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht								
3.1 Woningmarkt	4.297.396	4.212.349	0	4.212.349	0	0	0	0
Subsidies	14.374	14.409	0	14.409	0	0	0	0
Woningmarkt	3.641	6.864	0	6.864	0	0	0	0
Bevordering eigen woningbezit (BEW)	6.239	5.253	0	5.253	0	0	0	0
Huisvestingsvoorziening statushouders	4.494	2.292	0	2.292	0	0	0	0
Opdrachten	2.019	2.537	0	2.537	0	0	0	0
Woningmarkt	2.019	2.019	0	2.019	0	0	0	0
WSW Risicovoorziening	0	518	0	518	0	0	0	0
Inkomensoverdracht	4.269.200	4.179.900	0	4.179.900	0	0	0	0
Huurtoeslag	4.269.200	4.179.900	0	4.179.900	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	7.406	7.406	0	7.406	0	0	0	0
Dienst van de Huurcommissie	7.066	7.066	0	7.066	0	0	0	0
ILT (Autoriteit Woningcorporaties)	340	340	0	340	0	0	0	0
Bijdrage aan zbo/rwt's	2.857	3.757	0	3.757	0	0	0	0
Woningmarkt	2.857	3.757	0	3.757	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	0	2.800	0	2.800	0	0	0	0
Woningmarkt	0	2.800	0	2.800	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	1.540	1.540	0	1.540	0	0	0	0
Financiën en Nationale Schuld	1.540	1.540	0	1.540	0	0	0	0
3.3 Woningbouw	0	200.000	120.000	320.000	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	0	200.000	120.000	320.000	0	0	0	0
Woningbouwimpuls	0	200.000	120.000	320.000	0	0	0	0
Ontvangsten	472.000	418.218	0	418.218	0	0	0	0

¹ Voor de eerste suppletoire begroting 2020 zie Kamerstukken II 2019/20, VII, nr. 1).

Toelichting

3.3 Woningbouw

Bijdragen aan medeoverheden

Woningbouwimpuls

Binnen de woningbouwimpuls wordt € 50 mln. uit 2023 naar voren gehaald. Met deze middelen wordt bijgedragen aan het versneld realiseren van betaalbare woningen in gebiedsontwikkelingen. Daarnaast

wordt € 50 mln. binnen de woningbouwimpuls ingezet voor de huisvesting van kwetsbare groepen. Ook deze middelen worden uit 2023 naar voren gehaald, waarmee in totaal € 100 mln uit 2023 wordt overgeheveld vanaf de aanvullende post naar de BZK-begroting. De precieze vormgeving onder de woningbouwimpuls zal nog verder worden uitgewerkt. De inschatting is dat hiermee 10.000 woningen kunnen worden gerealiseerd voor kwetsbare groepen. Verder wordt € 20 mln. ingezet om in ten minste 20 regio's flexibele pools op te zetten van ambtenaren met (technische) kennis over planvorming, vergunningverlening om de bredere lokale bouwfase te ondersteunen en versnellen.

2.3 Artikel 4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2020 incl. NvW en 1e ISB	Stand suppletoire begroting 2020 ¹	Mutaties 1e ISB	Stand 1e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	344.942	356.233	50.000	406.233	0	0	0	0
Waarvan garantieverplichtingen								
Waarvan overige verplichtingen								
Uitgaven	540.942	571.932	50.000	621.932	0	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht								
4.1 Energietransitie en duurzaamheid	535.204	564.994	50.000	614.994	0	0	0	0
Subsidies	352.221	340.164	50.000	390.164	0	0	0	0
Energietransitie en duurzaamheid	33.421	9.721	50.000	59.721	0	0	0	0
Energiebesparing koopsector	74.000	85.743	0	85.743	0	0	0	0
Energiebesparing huursector	139.000	128.900	0	128.900	0	0	0	0
SAH	48.800	48.800	0	48.800	0	0	0	0
Warmtefonds en ontzorging	57.000	67.000	0	67.000	0	0	0	0
Opdrachten	5.602	3.732	0	3.732	0	0	0	0
Energietransitie en duurzaamheid	5.602	3.732	0	3.732	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	36.432	39.988	0	39.988	0	0	0	0
Dienst Publiek en Communicatie	0	70	0	70	0	0	0	0
Diverse agentschappen	0	1.500	0	1.500	0	0	0	0
ILT (handhaving energielabel)	515	515	0	515	0	0	0	0
RVO.nl (energietransitie en duurzaamheid)	11.709	27.345	0	27.345	0	0	0	0
RVO.nl (uitvoering Energieakkoord)	24.208	10.558	0	10.558	0	0	0	0
Bijdrage aan zbo/rwt's	4.300	4.571	0	4.571	0	0	0	0
Energietransitie en duurzaamheid	4.300	4.571	0	4.571	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	0	90.160	0	90.160	0	0	0	0
Programma reductie energieverbruik	0	90.160	0	90.160	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	136.649	86.379	0	86.379	0	0	0	0

	Stand ontwerp-begroting 2020 incl. NvW en 1e ISB	Stand suppletoire begroting 2020 ¹	Mutaties 1e ISB	Stand 1e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Gemeentefonds (H50)	112.400	83.486	0	83.486	0	0	0	0
EGO	24.249	2.893	0	2.893	0	0	0	0
4.2 Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	5.738	6.938	0	6.938	0	0	0	0
Subsidies	3.491	3.491	0	3.491	0	0	0	0
Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	3.491	3.491	0	3.491	0	0	0	0
Opdrachten	1.350	1.350	0	1.350	0	0	0	0
Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	1.350	1.350	0	1.350	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	53	53	0	53	0	0	0	0
ILT (toezicht EU-bouwregelgeving)	53	53	0	53	0	0	0	0
Bijdrage aan zbo/rwt's	516	1.716	0	1.716	0	0	0	0
Toelatingsorganisatie	516	1.716	0	1.716	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	328	328	0	328	0	0	0	0
Ministerie van IenW	328	328	0	328	0	0	0	0
Ontvangsten	91	91	0	91	0	0	0	0

¹ Voor de eerste suppletoire begroting 2020 zie Kamerstukken II 2019/20, VII, nr. 1).

Toelichting

4.1 Energietransitie en duurzaamheid

Subsidies

Energietransitie en duurzaamheid

Er wordt in 2020 een regeling opengezet om investeringen in maatschappelijk vastgoed van scholen en sportgebouwen te ondersteunen. Hiervoor wordt € 50 mln. in 2020 beschikbaar gesteld, met als uitgangspunt dat projecten in 2020 starten en in 2021 zijn gerealiseerd.